

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117204083
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6117204083.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Danice Kočíčkovej ako členiek senátu, v spore žalobcu: NPZ, s.r.o., IČO: 55 123 716, so sídlom Horná 83/30, 974 01 Banská Bystrica, zastúpený AKSK, s.r.o., IČO: 36 859 711, so sídlom Nám. SNP 15, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovaným: 1/ EKOWENGEL s.r.o., IČO: 36 364 452, so sídlom Dunajská 8, 811 08 Bratislava, 2/ A. B. C., so sídlom kancelárie Nám. SNP 70/36, 960 01 Zvolen, ako likvidátor spoločnosti v dodatočnej likvidácii EFEKT - PRIM, s.r.o., IČO: 31 623 115, so sídlom Lazovná 69, 974 01 Banská Bystrica, 3/ sDesign s.r.o., IČO: 47 066 032, so sídlom Lazovná 69, 974 01 Banská Bystrica, zastúpení ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Ján Segeč s.r.o., IČO: 47 258 039, Skuteckého 26, 974 01 Banská Bystrica, za účasti intervenienta na strane žalovaného v 3/ rade: MPI-TRADING, s.r.o., IČO: 46 888 004, so sídlom Lazovná 71, 974 01 Banská Bystrica, o určenie neexistencie záložných práv, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 9C/16/2017-647 zo dňa 5. apríla 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaní 1/ až 3/ **m a j ú n á r o k** na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100%, ktoré im je žalobca **p o v i n n ý** zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 9C/16/2017-379 zo dňa 4. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok prvý v poradí“) rozhodol nasledovne:

I. Súd určuje, že záložné právo zapísané na LV č. XXXX v časti C, evidované na Okresnom úrade v Banskej Bystrici, pre katastrálne územie D. D., ako záložné právo, ktoré viazne na nehnuteľnostiach zapísaných v Katastri nehnuteľností Okresného úradu Banská Bystrica, katastrálne územie D. D., na LV č. XXXX ako pozemky registra C, s parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 311 m², s parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 382 m², stavba so súp. č. XXX, označená ako „Prevádzková budova“ postavená na pozemku s parc. č. XXXX/XX, a to pod por. číslom 8 ako záložné právo, ktoré je vedené pod V 2525/2007 zo dňa 07. 09. 2007 - čz 1736/2007, neexistuje.

II. Súd určuje, že záložné právo zapísané na LV č. XXXX v časti C, evidované na Okresnom úrade Banská Bystrica, pre kat. územie D. D., ako záložné právo, ktoré viazne na spoluvlastníckom podiele vo veľkosti 19/20 z celku na nehnuteľnostiach zapísaných v katastri nehnuteľností Okresného úradu Banská Bystrica, kat. územie D. D., na LV č. XXXX ako pozemky registra C, s parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 5110 m², s parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 602 m², stavba so súp. č. XXXX, označená ako „Výrob. hala, dielňa“, postavená na pozemku s parc. č. XXXX/X, a to pod por. číslom 10 ako záložné právo, ktoré je vedené pod č. zmluvy V 2525/2007 zo dňa 07. 09. 2007 - čz. VZ 1736/2007, neexistuje.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100%.

1.1 Uvedené rozhodnutie okresný súd založil na absolútnej neplatnosti právneho úkonu, zmluvy o zriadení záložného práva; zdôraznil, že účinky neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou EFEKT - PRIM, s.r.o. a A. E. dňa 04.04.2007 nastali od počiatku a z uvedeného dôvodu aj následné zmluvy uzatvárané medzi ďalšími osobami vyhodnotil ako absolútne neplatné.

1.2 Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, ktorému bola vec predložená na rozhodnutie o odvolaní, uznesením č.k. 11Co/18/2020-445 zo dňa 25. februára 2021 rozsudok okresného súdu (prvý v poradí) v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolací súd pristúpil k zrušeniu rozsudku súdu prvej inštancie, prvého v poradí, z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, keď ten iba konštatoval existenciu naliehavého právneho záujmu; konštatoval absolútnu neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva s účinkami ex tunc, avšak k iným podstatným otázkam rozsudok súdu prvej inštancie odpoveď nedal.

2. Okresný súd po zrušení rozsudku, prvého v poradí a vrátení veci na ďalšie konanie, doplnil dokazovanie a vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 9C/16/2017-647 zo dňa 5. apríla 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie,“ prípadne „rozsudok druhý v poradí“), ktorým žalobu žalobcu zamietol (prvá výroková veta), druhou výrovkou vetou okresný súd zrušil neodkladné opatrenie, ktorým vo veci č.k. 15C/1/2017-30 uložil žalovanému 3/ povinnosť zdržať sa podania návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby, uzavretia zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby, uzavretia scudzovacej zmluvy, spísania, podpísania a podania návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území D. D., okres D. D., evidovaných Okresným úradom Banská Bystrica, katastrálny odbor, na LV č. XXXX, ako parcela registra C, parc. č. XXXX/XX o výmere 311 m², zastavané plochy a nádvoría v spoluvlastníckom podiele 1/1, parc. č. XXXX/XX o výmere 382 m², zastavané plochy a nádvoría v spoluvlastníckom podiele 1/1, stavba súpis. č. XXX, postavená na pozemku parc. č. XXXX/XX, popis stavby Prevádzková budova v spoluvlastníckom podiele 1/1, na LV č. XXXX ako parcela registra C, parc. č. XXXX/X o výmere 5110 m², zastavané plochy a nádvoría v spoluvlastníckom podiele 19/20, parc. č. XXXX/X o výmere 602 m², zastavané plochy a nádvoría, v spoluvlastníckom podiele 19/20, stavba súpis č. 2485, postavená na pozemku parc. č. XXXX/X, popis stavby Výrobná hala- dielňa, v spoluvlastníckom podiele 19/20 ako aj vykonávanie akýchkoľvek iných úkonov, ktoré smerujú k realizácii záložného práva žalovaného 3/ viazného na nehnuteľnostiach. Okresný súd zároveň návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia veci okresného súdu sp.zn. 7C/181/2011, toho času vedenej pod sp.zn. 16C/31/2021, zamietol (tretia výroková veta). O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol tak, že žalovaní 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%, ktoré je povinný zaplatiť v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým vyšší súdny úradník rozhodne o ich výške (štvrtá výroková veta).

2.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal určenia, že záložné právo zapísané na LV č. XXXX v časti C, evidované na Okresnom úrade v Banskej Bystrici pre katastrálne územie D. D., ktoré viazne na nehnuteľnostiach parc. č. XXXX/XX, XXXX/XX, stavba súpis. č. XXX – Prevádzková budova postavená na pozemku parc. č. XXXX/XX pod poradovým č. 8 a LV č. XXXX, ktoré viazne na nehnuteľnostiach parc. č. XXXX/X, F. XXXX/X, stavbe súpis. č. XXXX – Výrobnej hale-dielni, postavenej na parcele č. XXXX/X pod poradovým č. 10, vedenej pod č. zmluvy V 2525/2007 zo dňa 07.09.2007, neexistuje. Žalobu odôvodnil tým, že je majiteľom pohľadávky voči zaniknutej spoločnosti STAVEX, s.r.o., priznanej vykonateľným rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica, sp.zn. 1Rob/1810/1994 zo dňa 18.11.1994 a rozsudkom okresného súdu v konaní vedenom pod sp.zn. 20Cd/1762/1994, spolu v celkovej výške 955.511,70 Sk, ktorú nadobudol od spoločnosti INCOM, spol. s r.o.. Poukázal na prevod nehnuteľností spoločnosťou STAVEX, s.r.o. a spoločnosť EFEKT – PRIM, s.r.o. a zdôraznil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp.zn. 64Cb/210/1996 rozhodol, že je táto zmluva voči spoločnosti INCOM, spol. s r.o. právne neúčinná. Žalobca si pritom pohľadávku uplatnil v konkurznom konaní vedenom voči spoločnosti STAVEX, s.r.o.; uspokojená nebola pre nedostatok majetku. Chcel sa tak uspokojiť z majetku spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o. v dôsledku úspešne odporovaného právneho úkonu. Žalobca v žalobe poukázal na ďalšie prevody majetku patriaceho pôvodne spoločnosti STAVEX, s.r.o.; spoločnosť EFEKT – PRIM, s.r.o. ich previedla zmluvou na A. E.. Tento úkon bol v konaní vedenom na okresnom súde pod sp.zn. 16C/191/2004 určený za neplatný; Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp.zn. 15C/242/2006 rozsudok okresného súdu potvrdil. Pred právoplatnosťou rozhodnutia krajského súdu však A. E. nehnuteľnosti

previedla v roku 2007 na spoločnosť Harmony Real Ltd., ktorá následne nehnuteľnosti previedla na spoločnosť KALYMNOS, s.r.o. (teraz EKOWENGEL s.r.o.). Pred prevodom nehnuteľností na spoločnosť KALYMNOS, s.r.o. došlo 17.05.2007 k uzatvoreniu zmluvy o zriadení záložného práva medzi záložným veriteľom Harmony Real Ltd. a záložcom, spoločnosťou KALYMNOS, s.r.o., na zabezpečenie práva z kúpnej zmluvy na úhradu zostatku kúpnej ceny vo výške 10.000.000,-Sk. Zmluvu o zriadení záložného práva považoval žalobca za absolútne neplatnú; KALYMNOS, s.r.o. nebol v čase uzavretia zmluvy vlastníkom nehnuteľností, ktorým bola spoločnosť EFEKT – PRIM, s.r.o.. V konaní vedenom pod sp.zn. 7C/181/2011 sa žalobca domáhal určenia, že predmetné založené nehnuteľnosti patria do majetku zaniknutej spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o.; v žalobe tvrdil, že tejto žalobe bolo vyhovené.

2.2 Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem, tento odôvodnil tým, že je veriteľom spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o. v dodatočnej likvidácii a má záujem, aby jeho pohľadávka bola uspokojená predajom nehnuteľností, na ktorých v súčasnosti viazne ako farcha zapísané na listoch vlastníctva namietané záložné právo.

2.3 Žalovaný 1/ navrhol žalobu zamietnuť. Namietal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na danej žalobe; rozsudok o určenie neúčinnosti právneho úkonu v sebe bez ďalšieho neinplikuje nárok veriteľa na peňažnú náhradu za ušlý majetok voči tretej osobe; peňažný nárok je potrebné voči tejto tretej osobe uplatniť žalobou. Žalovaný 1/ tvrdil, že žalobca nedisponuje žiadnym rozhodnutím, ktorým by mu bola priznaná peňažná náhrada voči spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o.; tvrdil, že žalobca nemôže objektívne viesť exekúciu voči dlžníkovi STAVEX, s.r.o., ani voči spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o., keďže voči nej nemá pohľadávku, ktorú by si mohol prihlásiť a uspokojiť v jej dodatočnej likvidácii. Žalovaný 3/ navrhol žalobu zamietnuť a tvrdil, že záložné právo bolo zriadené v súlade s ustanovením § 150b ods.1 a § 151e ods.2 Občianskeho zákonníka; v čase zriadenie záložných práv bol záložca legitímnym a výlučným vlastníkom nehnuteľností; záložný veriteľ aj záložca konali v dobrej viere, že zabezpečujú splnenie veriteľovej pohľadávky. Žalovaný 2/ mal za to, že je daný naliehavý právny záujem na podanej žalobe, nakoľko si tým žalobca ako veriteľ zabezpečí uspokojenie svojej pohľadávky. Ak bude preukázané, že na predmetných nehnuteľnostiach došlo k zriadeniu záložného práva neoprávnenou osobou, bude tieto potrebné vyhlásiť za neexistujúce.

2.4 Po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie (prvého v poradí), žalovaný 3/ navrhol zrušiť prv vydané neodkladné opatrenie s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/172/2017 zo dňa 28.04.2021, ktorým najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/129/2015 zo dňa 29.09.2016 a tiež rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici vo veci vedenej pod sp.zn. 7C/181/2011 zo dňa 05.12.2014 a vrátil vec na ďalšie konanie. Okresný súd sa oboznámil so závermi vyplývajúcimi z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/172/2017 zo dňa 28.04.2021; na tieto závery poukázal v napadnutom rozhodnutí. Najmä poukázal na to, že v citovanom uznesení Najvyšší súd SR uviedol, že prevažujúca judikatúra dovolacieho súdu (R88/01, R5/08, 3MCdo/15/10) akceptuje záver, že samo rozhodnutie o určení neúčinnosti právneho úkonu nepredstavuje priamo exekučný titul. Tieto rozhodnutia, ktoré predstavovali priamo existenciu exekučného titulu, možno považovať za exces doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú však nie je potreba zjednotiť. Žalovaný je z odporovaného rozsudku iba povinný strpieť v exekúcii vedenej na dlžníka predaj toho, čo odporovateľným úkonom ušlo z majetku dlžníka. Okresný súd zároveň citoval z uznesenia najvyššieho súdu závery, že pokiaľ žalobca ako veriteľ úspešne odporoval právnomu úkonu medzi spoločnosťami STAVEX, s.r.o. a EFEKT – PRIM, s.r.o., mal právo na plnenie jednak voči spoločnosti STAVEX, s.r.o. a po jej zániku voči tomu, kto mal z neúčinného úkonu prospech, a teda z majetku spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o., prípadne ďalšieho nadobúdateľa nehnuteľností, ktoré boli nadobudnuté z prvotne úspešne odporovaného právneho úkonu, a to na základe žaloby na plnenie. Najvyšší súd SR tak uzavrel, že nie je daný naliehavý právny záujem na žalobe na určenie, že predmetné nehnuteľnosti patria do majetku zrušenej a vymazanej spoločnosti žalovaného 2/ - EFEKT – PRIM, s.r.o.. Aj na základe uvedených záverov okresný súd dospel k názoru, že nie je dôvod na navrhované prerušenie konania do právoplatného skončenia veci vedenej pod sp.zn. 7C/181/2011 (teraz vedenej pod sp.zn. 16C/31/2021), nakoľko v konaní nebolo sporné, že žalobca žalobu voči spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o. nepodal.

2.5 V ďalšom rozhodovaní okresný súd vychádzal zo záverov uvedených v uznesení NS SR sp.zn. 1Cdo/172/2017, ktorým síce nie je priamo viazaný, avšak jeho výklad spornej otázky súvisí s vyriešením otázky existencie naliehavého právneho záujmu aj v prejednávanej veci. Uzavrel, že

žalobca nepreukázal existenciu vykonateľného exekučného titulu vo vzťahu k spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o.; nepreukázal tak naliehavý právny záujem na žalobe o určenie, že záložné právo viaznúce na nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom odporovaného prevodu, neexistuje. Pokiaľ došlo k zániku spoločnosti dlžníka, nie je možné uspokojiť sa z majetku, ktorý bol predmetom odporovateľného právneho úkonu, ale prichádza do úvahy len domáhať sa svojho nároku v zmysle § 42a ods.4 Občianskeho zákonníka titulom žaloby na plnenie voči subjektu, ktorý mal z neúčinného úkonu prospech. Žalobcovi ako veriteľovi pohľadávky proti pôvodnému dlžníkovi, spoločnosti STAVEX, s.r.o., ktorý úspešne odporoval právnomu úkonu medzi spoločnosťou STAVEX, s.r.o. a EFEKT – PRIM, s.r.o., vznikol nárok domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky z majetku spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o., prípadne ďalšieho nadobúdateľa nehnuteľností, iba na základe samostatného exekučného titulu získaného žalobou na plnenie. Išlo by o relutárny nárok na náhradu voči tomu, kto mal z odporovateľného úkonu prospech. Ak tretia osoba nie je dlžníkom na základe pôvodného exekučného titulu, neprešla na ňu povinnosť z neho platiť dlh za pôvodného dlžníka. Takýto záver vyplýva aj z komentára k Občianskemu zákonníku rôznych autorov.

2.6 V prejednávanej veci tak nebolo možné uspokojiť pohľadávku žalobcu voči pôvodnému povinnému (dlžníkovi) z dôvodu, že zanikol bez právneho nástupníctva; exekúcia už nemôže prebiehať z tohto dôvodu na základe pôvodného exekučného titulu; nemohla tak byť uspokojená pohľadávka voči pôvodnému dlžníkovi ani z majetku tretej osoby, ktorý bol predmetom úspešnej odporovateľnosti. Nárok na uspokojenie pohľadávky žalobca mohol uplatniť voči tretej osobe, a to aj z iného jej majetku, ako z toho, ktorý získala odporovateľným právny úkonom, ale na základe iného titulu smerujúceho voči tejto osobe.

2.7 Žalobca v spore nepreukázal a ani netvrdil, že by takýmto titulom (zo žaloby na plnenie) disponoval; nepreukázal, že má vykonateľný titul, z ktorého plnenie by bolo ohrozené sporným záložným právom, a teda, že voči spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o. má pohľadávku, ktorú by si mohol prihlásiť a uspokojiť v jej dodatočnej likvidácii. Jeho právne postavenie by sa ani po požadovanom určení neexistencie záložných práv nijakým spôsobom nezmenilo; z uvedeného dôvodu nemá naliehavý právny záujem na podanej žalobe. Po dátume 28.01.2011, kedy zanikol subjekt dlžníka, žalobcovi zanikla možnosť domáčať sa uspokojenia svojej pohľadávky voči nemu na základe pôvodného exekučného titulu. Následne nastúpila iba možnosť domáčať sa uspokojenia prostredníctvom žaloby na plnenie podľa ustanovenia § 42b ods.4 Občianskeho zákonníka; žalobca takto nepostupoval. Z uvedeného dôvodu okresný súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

2.8 Okresný súd rozhodol aj o zrušení prv nariadeného neodkladného opatrenia s poukazom na ustanovenie § 355 ods.1 a § 336 ods.1, ods.4 C.s.p..

2.9 Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 C.s.p.; nárok na náhradu trov konania priznal plne úspešným žalovaným proti žalobcovi, ktorý v spore úspešný nebol.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“), v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie a žalovaným zaviazne nahradiť žalobcovi trovy celého konania. Uplatnil odvolací dôvod uvedený v § 365 ods.1 písm. h) C.s.p., tvrdil tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3.1 V podanom odvolaní žalobca zdôraznil vývoj právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovanými riešených mnohými rozsudkami všeobecných súdov; na tieto rozhodnutia poukázal. Prvým podstatným je rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 64Cb/210/1996 zo dňa 22.09.1996, ktorým bolo rozhodnuté, že kúpna zmluva uzavretá medzi spoločnosťou STAVEX, s.r.o. a spoločnosťou EFEKT – PRIM, s.r.o. je voči spoločnosti INCOM, spol. s r.o. ako veriteľovi spoločnosti STAVEX, s.r.o. právne neúčinná. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 04.04.2007, sp.zn. 15Co/242/2006 bolo určené, že právny úkon – kúpna zmluva uzatvorená medzi spoločnosťou EFEKT – PRIM, s.r.o. a A. A. E. je absolútne neplatná. Ide o právne úkony, ktorými sa prevádzali sporné nehnuteľnosti, resp. na ktorých viazne sporné záložné právo. Uvedený rozsudok krajského súdu bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 2Cdo/155/2007 zo dňa 27.05.2008. Žalobca tiež poukázal na rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici, č.k. 7C/108/2008-486 (potvrdený rozsudkom v odvolacom konaní), ktorým bolo rozhodnuté, že EFEKT – PRIM, s.r.o. je vlastníkom sporných nehnuteľností. Práve

z uvedeného rozsudku žalobca vyvodil, že v roku 2007, kedy vznikli sporné záložné práva, bol vlastníkom nehnuteľností EFEKT – PRIM, s.r.o.; EFEKT – PRIM, s.r.o. žiadne záložné zmluvy, z ktorých záložné práva vznikli, nepodpísal; záložné práva tak boli zriadené nevlastníkom. Žalobca uzavrel, že sporné záložné právo nikdy platne nevzniklo a nemôže spôsobovať zamýšľané právne následky.

3.2 Súd prvej inštancie o zamietnutí žaloby rozhodol výlučne z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu. K naliehavému právnomu záujmu žalobca zdôraznil, že je nositeľom pohľadávky voči EFEKT – PRIM, s.r.o. z titulu nároku, čo odporovateľným právnym úkonom uniklo z majetku pôvodného dlžníka (STAVEX, s.r.o.). Pohľadávka voči EFEKT – PRIM, s.r.o. vznikla v okamihu, v ktorom STAVEX, s.r.o., ako právny subjekt zanikol výmazom z obchodného registra. Žalobca tak stratil možnosť domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky z toho, čo uniklo z dlžníkovho majetku a vznikol mu nárok na náhradu podľa ustanovenia § 42b ods.4 Občianskeho zákonníka. Ide o samostatnú pohľadávku, ktorej základ spočíva v právnej neúčinnosti vyslovenej právoplatnými rozhodnutiami súdu.

3.3 Pokiaľ ide o spoločnosť EFEKT – PRIM, s.r.o., táto bola vymazaná z obchodného registra dňa 14.02.2012, týmto dňom zanikla a prestala existovať ako subjekt právnych vzťahov. EFEKT – PRIM, s.r.o. nebolo možné ani žalovať a ani inak si súdne voči tejto spoločnosti uplatňovať akékoľvek nároky. Pre žalobcu z ustanovenia § 42 ods.4 Občianskeho zákonníka vyplýva, že nárok na náhradu sa uplatňuje voči tomu, kto má z odporovateľného právneho úkonu prospech, a teda voči osobe, ktorá uzatvorila s dlžníkom odporovateľný právny úkon. Z ustanovenia § 42 ods.4 Občianskeho zákonníka vyplýva možnosť domáhať sa uspokojenia výlučne voči osobe, ktorá mala z odporovateľného právneho úkonu prospech a touto osobou bol výlučne EFEKT – PRIM, s.r.o., ktorý po jeho zániku nie je možné žalovať, jedinou možnosťou žalobcu a jeho právnych predchodcov bolo a je uplatniť si svoju pohľadávku v prebiehajúcej dodatočnej likvidácii majetku EFEKT – PRIM, s.r.o.. Žalobca svoju pohľadávku uplatnil jediným možným a zákonom pripúšťajúcim spôsobom. Možnosť uspokojenia pohľadávky žalobcu je pritom viazaná výlučne na existenciu záložným právom nezaťaženého majetku; prípadná existencia záložného práva akejkoľvek osoby bude znamenať, že z predaja tohto majetku bude uspokojený len záložný veriteľ a nie záložca. Vyhovenie žalobe žalobcu umožní, aby bol žalobca v dodatočnej likvidácii majetku EFEKT – PRIM, s.r.o. uspokojený. Bez takéhoto rozhodnutia bude postavenie žalobcu ako veriteľa spoločnosti EFEKT – PRIM, s.r.o. neisté, najmä vo vzťahu k možnosti uspokojenia pohľadávky. Uvedené skutočnosti odôvodňujú existenciu naliehavého právneho záujmu u žalobcu na požadovanom určení.

3.4 Žalobca nesúhlasil s niektorými závermi súdu prvej inštancie premietnutými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, najmä pokiaľ ide o definíciu vymáhateľnej pohľadávky. V tomto smere poukázal na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 1VCdo/1/2022 zo dňa 17.05.2022, podľa ktorého vymáhateľná pohľadávka v zmysle ustanovenia § 42 ods.1 Občianskeho zákonníka je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať v súdnom konaní. Pojmu vymáhateľná pohľadávka tak zodpovedá žalovateľná pohľadávka a nie pohľadávka priznaná súdnym rozhodnutím. Žalobca zároveň zdôraznil, že odporovať právnomu úkonu, resp. uplatňovať si nároky z odporovateľného úkonu je možné len v prípade platného právneho úkonu. Uplatňovať si nároky voči právnomu nástupcovi osoby, s ktorou dlžník uzavrel odporovateľný právny úkon, je možné výlučne podľa ustanovenia § 42b ods.3 Občianskeho zákonníka; tretia osoba musí byť účastníkom konania o určenie neplatnosti právneho úkonu. Žalobca napokon zdôraznil, že podať žalobu je možné výlučne voči subjektu, ktorý je nositeľom procesnej subjektivity; EFEKT – PRIM, s.r.o. túto subjektivitu stratil výmazom z obchodného registra vo februári 2012.

3.5 Z uvedenej argumentácie žalobca vyvodil, že pri uplatňovaní svojich práv postupoval jediným možným spôsobom; svoju pohľadávku uplatnil v dodatočnej likvidácii voči EFEKT – PRIM, s.r.o. a začatím dodatočnej likvidácie sa pohľadávka žalobcu voči EFEKT – PRIM, s.r.o. obnovila v pôvodnom rozsahu, bez možnosti žalovania EFEKT – PRIM, s.r.o., keďže subjekt EFEKT – PRIM, s.r.o. zanikol a prebieha výlučne osobitné konanie o dodatočnej likvidácii majetku EFEKT – PRIM, s.r.o., v ktorom prichádza do úvahy uspokojenie pohľadávky žalobcu z majetku subjektu v dodatočnej likvidácii. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby odvolací súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Boli to žalovaní a ich právni predchodcovia, ktorí spôsobili stav, že pohľadávka žalobcu nebola uspokojená. Je viac chránené právo žalovaných, resp. ich právnych predchodcov, namiesto toho, aby bolo chránené právo žalobcu a jeho právnych predchodcov.

3.6 Žalobca napokon zdôraznil, že doterajšie rozhodnutia súdov boli výlučne v prospech žalobcu a jeho právnych predchodcov; žalovaní vykonali množstvo úkonov znemožňujúcich uspokojenie pohľadávky žalobcu a ignorovali právoplatné súdne rozhodnutie. Práve žalovaní a nimi spriaznené osoby spôsobili, že sa už desaťročia vedú súdne spory. Ak by žalobca bol v spore neúspešný a zaviazaný nahradiť trovy konania, nastal by stav, že žalobca, ktorý je v práve, bude znášať trovy konania. Žalobca mal za to, že podvodným konaním boli financie z predaja nehnuteľností EFEKT – PRIM, s.r.o. prevedené. Už v roku 1995 pri prevode nehnuteľností zo spoločnosti STAVEX, s.r.o. na EFEKT – PRIM, s.r.o. bola pohľadávka právnych predchodcov žalobcu legálna. Žalobca k odvolaniu pripojil podanie zo dňa 14.12.2022, v ktorom predložil argumentáciu a dôkazy toho, že záložné právo v roku 2007 vzniklo účelovo a len z dôvodu záujmu zabrániť žalobcovi a jeho predchodcom postihnúť majetok spočívajúci v sporných nehnuteľnostiach. Podľa názoru žalobcu, žalovaný 3/ ako aj intervenient sú spoločnosťami nemajúcimi žiadny majetok, nevykonávajúcimi žiadnu činnosť. Ide o osoby, ktoré vznikli len za účelom ochrany majetku riešeného v tomto konaní.

3.7 K podanému odvolaniu pripojil podanie G. G. H. zo dňa 14.12.2022 realizované v konaní pred súdom prvej inštancie, z ktorého má vyplývať účelový vznik záložného práva.

4. Súd prvej inštancie odvolanie žalobcu doručoval subjektom na žalovanej strane. Písomne sa vyjadril žalovaný 3/, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil; uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. K odvolacej argumentácii uviedol, že okresný súd sa podrobne zaoberal všetkými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie a v odôvodnení zhrnul dôvody, pre ktoré žalobu zamietol. Okresný súd sa tak vysporiadal so všetkými skutočnosťami relevantnými pre rozhodnutie. Svoje rozhodnutie s poukazom na súvisiace rozhodnutia Najvyššieho súdu SR podrobne odôvodnil. Inú argumentáciu, okrem odkazu na svoju dovtedajšiu argumentáciu, neuviedol.

5. Vyjadrenie žalovaného 3/ k podanému odvolaniu okresný súd doručoval žalobcovi a žalovaným 1/ a 2/. Žalobca v replike na vyjadrenie uviedol, že žalovaný 3/ sa len všeobecným spôsobom odvoláva na napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie; bližšie neuvádza dôvody, pre ktoré rozhodnutie považuje za správne. Z uvedeného dôvodu žalobca odkázal na podané odvolanie a dôvody v ňom uvedené. V doplnení vyjadrenia žalobca zdôraznil, že súd prvej inštancie sa nezaoberal skutočnosťami významnými pre konanie. Bolo potrebné, aby sa skúmala a vyriešila otázka právneho významu a existencie záložných práv; zo strany žalovaných nebolo preukazované ani preukázané, aký bol skutočný, reálny účel vzniku záložného práva. Možno sa len domnievať, že ich účelom nebolo zabezpečiť reálnu existenciu pohľadávky, ale sťažiť a znemožniť vymoženie pohľadávok právneho predchodcu žalobcu. Predmetom skúmania a dokazovania nikdy nebola existencia zabezpečenej pohľadávky; pohľadávka mala vzniknúť na základe zmluvy o pôžičke z 30.04.2007 a peňažné prostriedky mali byť poskytnuté v hotovosti. Žalovaní však nikdy nepreukázali, že k poskytnutiu pôžičky na základe zmluvy o pôžičke aj reálne došlo; žalobca má tak za to, že pôžička poskytnutá nebola a záložné právo, ktoré má zabezpečovať, neexistuje.

6. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

7. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1, ods.2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

7.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré s prihliadnutím na obsah žaloby aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal

vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C. s. p.).

9. Z odvolania vyplýva, že odvolateľ uplatnil odvolací dôvod uvedený v § 365 ods.1 písm. h) C.s.p..

9.1 Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/222/2009 zo dňa 26.2.2020); nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2MCdo/4/2009).

10. Odvolanie v danom prípade nie je dôvodné.

Rozsudok súdu prvej inštancie je riadne a v súlade so zákonom odôvodnený, je z neho zrejmé, akými úvahami a právnymi názormi sa súd prvej inštancie riadil pri svojom rozhodovaní, napriek tomu, že je stručný, je v odvolacom konaní preskúmateľný a zrozumiteľný. Odvolací súd sa v podstatnom rozsahu stotožnil s právnymi závermi a argumentáciou súdu prvej inštancie tak ako sa premietla do napadnutého rozhodnutia; okresný súd rozhodol správne, pokiaľ žalobu zamietol. Právne závery okresného súdu, na ktorých založil svoje rozhodnutie, ktorými okresný súd konštatoval absenciu naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe, sú v plnom rozsahu správne; rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia.

10.1 V prejednávanej veci sa žalobca domáhal určenia, že ním konkretizované záložné právo na žalobe špecifikovaných nehnuteľnostiach neexistuje. Vzhľadom k tomu, že ide o určovaciu žalobu, okresný súd správne skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu. V rozsudku súdu prvej inštancie, prvom v poradí, mal okresný súd za to, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný (preukázaný); v ďalšom konaní ktoré nasledovalo po zrušení rozsudku (prvého v poradí) okresný súd aj v nadväznosti na závery vyslovené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/172/2017 od prv vysloveného záveru odstúpil a existenciu naliehavého právneho záujmu nekonštatoval.

10.2 Vzhľadom na určovací charakter žaloby odvolací súd konštatuje, že okresný súd správne skúmal v zmysle ustanovenia § 137 C.s.p, prípustnosť žaloby. Dodáva, že základným procesným predpokladom úspechu žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je bola podľa § 80 písm.c) O.s.p. účinného do 30.6.2016 existencia naliehavého, t.j. kvalifikovaného právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý bol daný tam, kde by bez tohto určenia bolo právo žalobcu neisté alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Právna úprava teda rozlišovala medzi určením existencie práva a právneho vzťahu bez toho, aby takéto odlišenie malo vecný význam. Žaloba bola podaná dňa 27.2.2017, za účinnosti nového procesného predpisu; Civilného sporového poriadku.

10.3 K zmene systému určovacích žalôb došlo prijatím novej procesnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku, účinnej od 01.07.2016, ktorý už určenie existencie právneho vzťahu výslovne neuvádza. Jeho § 137 (písm. c/ a písm. d/) rozlišuje medzi žalobou, ktorou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu (písm. c/), alebo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu (písm. d/). Ako uvádza komentár k Civilnému sporovému poriadku (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 504) právny záujem na určení práva vyplýva z právneho predpisu, ak právny predpis určitú osobu oprávňuje, alebo jej ukladá podať bližšie špecifikovanú žalobu. Oprávnenie podať takúto určovaciu žalobu zakladá nevyvrátiteľnú domnienku, že právny záujem žalobcu je daný. Takýmito typmi žalôb sú napr. žaloba na určenie popretej pohľadávky prihlásenej do konkurzu (§ 32 zákona o konkurze a vyrovnaní), alebo žaloba na vylúčenie veci z exekúcie, ak tretia strana uplatňuje právo na vec, ktoré nepripúšťa exekúciu (§ 55 ods. 1 Exekučného poriadku). Podľa toho istého zdroja sú zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť právnymi skutočnosťami. Nová právna úprava pripúšťa žalobu na určenie právnej

skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (hmotného práva). Príkladmi týchto žalôb sú žaloba o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru podľa § 77 Zákonníka práce, žaloba o určenie neplatnosti dražby podľa § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, alebo žaloby vyvolané sporom o dedičské právo (§ 194 Civilného mimosporového poriadku).

10.4 Naliehavý právny záujem na požadovanom určení by bol daný tam, kde by bez tohto určenia bolo právo žalobcu neisté alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností, čo pre žalobcu znamenalo nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, resp. právneho pomeru žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi stranami sporu je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty); jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu a toto ohrozenie nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom. Naliehavý právny záujem sa viaže k žalobe, resp. k otázke, či určovací žaloba môže byť spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva (rozhodnutie NS SR sp.zn. 5MCdo 1/2010). Odvolací súd pripomína, že určovací žaloba má preventívnu povahu – má poskytnúť ochranu právneho postavenia žalobcu skôr, ako dôjde k porušeniu práva. Naliehavý právny záujem na určení v prípade, ak možno žalovať na plnenie, môže byť daný, ak sa určovacou žalobou vytvorí základ pre právne vzťahy strán sporu a predíde sa tak ďalším žalobám na plnenie. Tam, kde právo už porušené bolo, je prostriedkom ochrany žaloba na plnenie.

11. Ak súd prvej inštancie poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/172/2017, je zrejmé, že týmito závermi sa cítil byť nepriamo viazaný (výklad spornej otázky súvisí s vyriešením prejudiciálnej otázky existencie naliehavého právneho záujmu na žalobe aj v tomto konaní).

11.1 Okresný súd v Banskej Bystrici v konaní pôvodne vedenom pod sp.zn. 7C/181/2011 konal o žalobe žalobcu G. G. H. (ktorý bol v časti konania aj žalobcom v prejednávanej veci) proti žalovanému HARMONY REAL s.r.o., ktorou sa domáhal určenia, že sporné nehnuteľnosti (totožné nehnuteľnosti, ku ktorým sa žiada určiť, že konkretizované záložné právo neexistuje), patria do majetku zrušenej a vymazanej spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o.. Rozsudkom č.k. 7C/181/2011-727 zo dňa 5.12.2014 okresný súd žalobe vyhovel; Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp.zn. 16Co/126/2015 zo dňa 29.9.2016 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

11.2 V prejednávanej veci okresný súd poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutí v predchádzajúcom bode; okresný súd aj odvolací súd naliehavý právny záujem v konaniach (sp.zn. 7C/181/2011 a sp.zn. 16Co/126/2015) videli v tom, že prípadným úspechom v konaní si žalobca zabezpečí vyššie uspokojenie svojej pohľadávky ako v prípade existencie záložných práv na majetok tejto spoločnosti; aj po zrušení konkurzu a výmaze dlžníka STAVEX s.r.o. po 28.11.2011 žalobca úspešne viedol súdne konania, ktoré boli predpokladom toho, aby sa mohol domáhať uspokojenia pohľadávky z majetku spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o.; žalobcovi výmazom pôvodného dlžníka zanikla možnosť uspokojenia pohľadávky z predaja sporných nehnuteľností a v zmysle ustanovenia § 42b ods.4 Občianskeho zákonníka stratil tým možnosť uspokojiť svoju pohľadávku voči dlžníkovi, ktorý zanikol, ale zostal mu zachovaný nárok na peňažnú náhradu voči spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o.. Táto spoločnosť absolútne neplatnou zmluvou previedla túto nehnuteľnosť na tretiu osobu s úmyslom vyhnúť sa splneniu záväzku; z dôvodu tejto absolútnej neplatnosti prevodu bol stále daný v tej dobe naliehavý právny záujem na určení, že predmetná nehnuteľnosť patrí do majetku spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o..

11.3 Tieto závery vyslovené okresným a odvolacím súdom vyslovené v konaniach vedených pod sp.zn. 7C/181/2011 a sp.zn. 16Co/126/2015 boli podrobené dovolaciemu prieskumu práve v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 1Cdo/172/2017; najvyšší súd uznesením zo dňa 28.4.2021 zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29.9.2016 č.k. 16Co/126/2015-888 a tiež rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 5.12.2014 č.k. 7C/181/2011-727 a vec vrátil Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie. (Konanie je po zrušení a vrátení na okresnom súde vedené pod sp.zn. 16C/31/2021).

11.4 Podstatné je, že najvyšší súd v uznesení sp.zn. 1Cdo/172/2017 zo dňa 28.4.2021 konštatoval, že „prvostupňový ako aj odvolací súd sa dôsledne neriadili doterajšou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, vo veciach týkajúcich sa preukazovania naliehavého právneho záujmu pri určovacej žalobe, ak sa na právnom postavení žalobcu nič nemení a rozhodnutie nemá spôsobilosť vyvolať relevantné zmeny na právnom postavení žalobcu.“

11.5 Najvyšší súd v citovanom rozhodnutí vo vzťahu k naliehavému právnenému záujmu uzavrel, že „Podľa výkladu podávaného ustálenou súdnou praxou dovolacieho súdu je naliehavý právny záujem daný najmä tam, kde by bez požadovaného určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo by sa jeho postavenie stalo neistým. Žaloba preto spravidla nemôže byť opodstatnená tam, kde možno žalovať na splnenie povinnosti. Určovacia žaloba je skôr preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde jej pomocou možno eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, a jednak v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravy, tvoriace určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Tieto funkcie korešpondujú s podmienkou naliehavého právneho záujmu. Ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať, že ich určovacia žaloba bude plniť, nebude ani právny záujem na takomto určení.“

11.6 Najvyšší súd uzavrel, že „v danom prípade mal veriteľ (žalobca) jednak právo domáhať sa uspokojenia svojich pohľadávok z majetku spoločnosti STAVEX, s.r.o. a ak by bol neúspešný tak z majetku spoločnosti EFEKT-PRIM, s.r.o., prípadne ďalšieho nadobúdateľa nehnuteľnosti, ktoré boli nadobudnuté z prvotne úspešného odporovateľného právneho úkonu medzi spoločnosťami STAVEX, s.r.o. a EFEKT-PRIM, s.r.o., a to žalobou na plnenie.“

11.7 Súd konajúci o žalobe o určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do majetku zrušenej a vymazanej spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o., bol právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C.s.p.).

12. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom vysloveným okresným súdom v prejednávanej veci (9C/16/2017), že konštatovania vyslovené najvyšším súdom je možné (a potrebné) aplikovať aj v prejednávanej veci. Ide totiž o konanie, ktoré je založené v zásade na totožnej vecnej argumentácii žalobcu; v konaní vedenom pôvodne na okresnom súde pod sp.zn. 7C/181/2011 (teraz 16C/31/2021) sa žalobca domáhal, že sporné nehnuteľnosti patria do vlastníctva po zrušenej a vymazanej spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o. v dôsledku neplatnosti prevodu majetku z vlastníctva tejto spoločnosti a v tom dôsledku neplatnosti všetkých následných prevodov vlastníctva na tretie subjekty; v konaní vedenom na okresnom súde pod sp.zn. 9C/16/2017 sa domáha určenia, že záložné právo na sporných nehnuteľnostiach neexistuje; svoju argumentáciu pritom oprel o tvrdenie neplatnosti prevodov vlastníckeho práva s dôrazom na argumentáciu, že záložné právo k sporným nehnuteľnostiam zriadil nevlastník (v dôsledku neskôr konštatovaného neplatného prevodu vlastníctva v súdnom konaní). Skutková argumentácia v oboch sporoch (sp.zn. 7C/171/2011 – teraz sp.zn. 16C/31/2021 a v spore sp.zn. 9C/16/2017) je v podstatných otázkach totožná. Prípadný úspech v oboch sporoch je založený na potrebe preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

13. V konaní vedenom na okresnom súde pod sp.zn. 16C/31/2021 bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa 19. apríla 2023; okresný súd žalobu o určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do vlastníctva zrušenej a vymazanej spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o. zamietol z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Okresný súd v uvedenom konaní rozhodnutie založil na konštatovaní, že právne postavenie sa vyslovením neplatnosti kúpnej zmluvy medzi spoločnosťou EFEKT - PRIM s.r.o. a žalovaným (HARMONY REAL s.r.o.) nezmení, pretože aj keby sa majetok vrátil do spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o., tak z takéhoto majetku by sa žalobca uspokojovať ani nemohol, a to z dôvodu, že voči spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o. nemá judikovanú pohľadávku. Bez ohľadu na možnú polemiku s týmto vysloveným názorom je nevyhnutné konštatovať, že žaloba bola zamietnutá z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu; rozsudok okresného súdu (sp.zn. 16C/31/2021 zo dňa 19. apríla 2023) doposiaľ právoplatnosť nenadobudol; odvolací súd z registra zistil, že odvolacie konanie je v tomto prípade vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp.zn. 11Co/96/2023, o odvolaní doposiaľ rozhodnuté nebolo. Toto rozhodnutie okresného súdu (sp.zn. 16C/31/2021) nie je žalobcovi neznáme; je žalobcom v oboch konaniach (sp.zn. 16C/31/2021 a sp.zn.9C/16/2017).

14. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval absenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení; založil na závere, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení; nepreukázal, že má vykonateľný titul, z ktorého plnenie by bolo ohrozené sporným záložným právom, a teda že voči spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o. má pohľadávku, ktorú by si mohol prihlásiť a uspokojiť v jej dodatočnej likvidácii; jeho právne postavenie by sa po požadovanom určení neexistencie záložných práv nijakým spôsobom nezmenilo.

14.1 S podstatou záveru súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje.

14.2 Podľa § 42b ods.4 Občianskeho zákonníka právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech.

14.3 Odvolací súd v zmysle vyššie uvedeného súhlasí s tým, že potom, ako žalobca úspešne odporoval právny úkon pôvodného dlžníka spočívajúci v prevode sporných nehnuteľností na EFEKT – PRIM s.r.o., bolo možné viesť exekúciu na majetok spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o., ale iba na základe exekučného titulu; exekučným titulom je v danom prípade rozhodnutie o žalobe na plnenie.

14.4 Práve možnosť žalovať na plnenie v zásade vylučuje naliehavý právny záujem na podanie žaloby o určenie (v danom prípade o určenie, že záložné právo neexistuje).

14.5 Žalobca sa mieni domáhať uspokojenia svojej pohľadávky z majetku spoločnosti EFEKT - PRIM s.r.o. a zlepšenie svojej vymožitelnosti vidí v tom, aby bol majetok „vrátený“ do tejto spoločnosti (konanie vedené na okresnom súde pod sp.zn. 16C/31/2021) a aby bolo určené, že na tomto majetku záložné právo neviazne (prejednáváná vec). K uvedenému odvolací súd uvádza, že ak sa mienil domáhať uspokojenia svojej pohľadávky z majetku EFEKT – PRIM s.r.o. a po zániku dlžníka STAVEX spol. s r.o. tak mohol urobiť žalobou na plnenie a túto žalobu do zániku spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o. nepodal; po vstupe spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o. do dodatočnej likvidácie nemôže dôvodne tvrdiť, že jedinou možnosťou uspokojenia pohľadávky je žaloba na určenie s tým spojeným „vrátením“ nehnuteľností do majetku EFEKT – PRIM s.r.o.. Žalobca disponoval dostatočne účinným právnym prostriedkom na uspokojenie svojej pohľadávky (žaloba na plnenie); naliehavý právny záujem na požadovanom určení nie je daný.

14.6 Odvolací súd len pripomína, že

- konkurz na majetok spoločnosti STAVEX spol. s r.o. bol vyhlásený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 36 Cb-24 K 1/96 zo dňa 4.11.1997;
- Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 36-24K/1/96-444 zo dňa 24.6.2010 (právoplatným dňa 3.8.2010) rozhodol o zrušení konkurzu na majetok úpadcu po splnení rozvrhového uznesenia;
- k výmazu spoločnosti STAVEX spol. s r.o. došlo dňom 28.1.2011
- k namietaným prevodom sporných nehnuteľností došlo už v roku 1999 (prevod z EFEKT – PRIM spol. s r.o. na A. E.) a následne kúpnu zmluvou z 25.1.2007 (prevod na spoločnosť HARMONY REAL Ltd), resp. 30.4.2007 (prevod na spoločnosť KALYMNOS – teraz EKOWENGEL s.r.o.);
- k namietanému zriadeniu záložného práva došlo dňa 17.5.2007 na zabezpečenie práva z kúpnej zmluvy medzi HARMONY REAL Ltd a KALYMNOS s.r.o.)
- k zrušeniu spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o. došlo na základe uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 65Cbr/37/2011-25 zo dňa 5.12.2011; spoločnosť bola zrušená dňom 10.1.2012 s dňom výmazu z obchodného registra 14.2.2012;
- dodatočná likvidácia spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o. bola nariadená uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 14.12.2016 a
- zápis spoločnosti v obchodnom registri bol obnovený k 19.8.2022 za účelom dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti.

14.7 Napokon odvolací súd uvádza, že pokiaľ žalobca nemal naliehavý právny záujem na určení, že sporné nehnuteľnosti patria do vlastníctva zrušenej a zaniknutej spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o., ako to uzavrel Okresný súd v Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp.zn. 16C/31/2021 (aj keď doposiaľ neprávoplatne – vo veci je podané odvolanie), viazaný právnymi názormi dovolacieho súdu, nemôže mať

právny záujem na určení, že k sporným nehnuteľnostiam ním špecifikované záložné právo neexistuje. Jeho postavenie by sa pozitívnym rozhodnutím o žalobe nijakým spôsobom nezmenilo.

15. Odvolací súd súhlasí s argumentáciou žalobcu o niektorých nesprávnych záveroch súdu prvej inštancie, najmä pokiaľ ide o to, čo sa rozumie pod pojmom „vymáhateľná pohľadávka“. Nesprávnosť týchto záverov okresného súdu však nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

16. Odvolateľ v inej časti podaného odvolania popísal vývoj sporov medzi ním a subjektami na žalovanej strane; tento popis v zásade nie je odvolacou argumentáciou; žalobca ani netvrdil, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav; uplatnil len odvolací dôvod uvedený v ustanovení § 365 ods.1 písm.h) C.s.p. spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení; nesprávne právne posúdenie sa malo týkať záveru súdu prvej inštancie o absencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. S dôvodnosťou tejto odvolacej námietky sa odvolací súd vysporiadal; závery súdu prvej inštancie v dôsledku vyššie uvedeného nie sú výsledkom nesprávneho právneho posúdenia.

16.1 Ak žalobca namietal, že záložné právo v roku 2007 vzniklo účelovo a z dôvodu zabrániť žalobcovi a jeho právny predchodcom postihnúť majetok spočívajúci v sporných nehnuteľnostiach, ide o argumentáciu k vecnej opodstatnenosti podanej žaloby. Vzhľadom k tomu, že okresný súd žalobu zamietol pre absenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nebol dôvod posudzovať dôvodnosť vecnej argumentácie. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na závery vyplývajúce z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 590/2017 zo dňa 6. októbra 2017, podľa ktorých ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu, porušia tým základné právo na súdu ochranu ďalšieho účastníka konania.

17. Odvolací súd preskúmal správnosť aj výroku II., ktorým okresný súd zrušil prv vydané neodkladné opatrenie, ako výroku závislého, z dôvodu, že prípadným zrušením výroku, ktorým okresný súd žalobu zamietol by výrok o zrušení prv vydaného neodkladného opatrenia stratil svoje opodstatnenie a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 336 ods.4 v spojení s ustanovením § 335 C.s.p..

18. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že z verejného registra (www.orsr.sk) zistil, že Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 5Cbr/10/2012 zo dňa 29.5.2023 odvolal z funkcie likvidátora spoločnosti EFEKT – PRIM s.r.o. A. A. I. a do funkcie vymenoval Mgr. Slavomíra Jančiara. Z uvedeného dôvodu odvolací súd do záhlavia rozhodnutia uviedol nového likvidátora bez potreby procesného rozhodnutia. Subjekt žalovaného sa zmenou likvidátora nemení; žalobcom označeným subjektom je stále likvidátor spoločnosti v dodatočnej likvidácii EFEKT – PRIM s.r.o., dochádza len k zmene konkrétnej fyzickej osoby, ktorá je aktuálne likvidátorom spoločnosti.

19. Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd nezistil dôvod na zmenu (§ 388 C.s.p.) alebo na zrušenie (§ 389 C.s.p.) napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto rozsudok okresného súdu postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil, vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania, keď súd prvej inštancie správne aplikoval zásadu úspechu a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% priznal plne úspešným žalovaným.

20. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaným, ktorí boli v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešní, priznal nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Skutočnosť, že svoje nároky uplatňoval žalobou o určení a dôvod, pre ktorý došlo k zamietnutiu žaloby pre absenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nie je dôvodom pre aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p.. O výške trov konania rozhodne súdny úradník súdu prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods.2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plno2015m rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.